

**YLITORNION
SEURAKUNTA**

**Yhteistyösopimus
hautauspalvelusta
1.1.2022 - 31.12.2025**

SISÄLLYSLUETTELO

1. SOPIMUKSEN OSAPUOLET JA YLEISTIEDOT	1
1.1. Tilaaja.....	1
1.2. Urakoitsija	1
2. SOPIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITE	1
3. SOPIMUKSEN KOHTEET	1
4. SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO JA IRTISANOMINEN.....	2
5. SANKTIOT.....	2
6. SOPIMUKSEN HINTA	2
7. LASKUTUS.....	3
8. TYÖSSÄ KÄYTETTÄVÄT KONEET JA APUVÄLINEET	3
9. YHTEISTYÖSOPIMUKSEN VASTUUT JA VAKUUTUKSET	4
9.1. Urakoitsija on itsenäinen toimija	4
9.2. Työhön kutsuminen	4
9.3. Urakoitsijan vastuut ja vakuutukset.....	4
10. ERIEELISYYKSIEN RATKAISEMIEN	4
11. SOPIMUKSEEN SISÄLTYVÄT MUUT ASIAKIRJAT.....	5
12. ALLEKIRJOITUKSET	5

1. SOPIMUKSEN OSAPUOLET JA YLEISTIEDOT

1.1. Tilaaja

Ylitornion seurakunta, (0193917-5)
Alkkulanraitti 3
95600 YLITORNIO

Yhteyshenkilö: suntio, yhteystiedot ylitornionseurakunta.fi

1.2. Urakoitsija

xxx

Urakoitsijan on noudatettava kaikkia Suomessa voimassa olevia asiaa koskevia lakeja, asetuksia ja määräyksiä ja ohjeita sekä voimassa olevia normaalimääräyksiä, ohjeita ja standardeja.

Urakoitsijalla edellytetään tilaajavastuulain mukaista Harmaan talouden torjunnan mukaista toimintaa ja asianhallintaa.

2. SOPIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITE

Sopimuksen tarkoituksena on turvata yhdenmukainen ja laadukas hautatoimi seurakunnan ja urakoitsijan kanssa yhteistyössä.

Kaikessa palvelussa ja koko palveluketjussa on huomioita omaisten merkittävä tunne-elämä.

Sopimuksen tavoitteena on palvella seurakuntalaisia ja palvelun tilaajan asiakkaita luotettavasti ja huomaavaisesti ja hoitaa sopimuksessa sovittujen tehtävät omaisia sekä vainajaa arvostavalla tavalla.

Sopimuksella selkeytetään urakoitsijan ja tilaajan vastuita sekä vapauksia ja varmistetaan laadukas, yhdenmukainen ja asianmukainen työnlaatu.

3. SOPIMUKSEN KOHTEET

Sopimukseen kuuluvat Ylitornion seurakunnan hautausmaat Ylitorniolla ja Meltosjärvellä. Ylitorniolla on kaksi erillistä hautausmaata Vanha hautausmaa ja Uusi hautausmaa

Sopimus sisältää arkkuhautaukset. Seurakunnalla on arkkuhautauksia vuodessa noin 80 kappaletta, jotka jakautuvat epäsäännöllisesti kolmelle hautausmaalle. Hautauksia tehdään vuosittain eniten Ylitornion hautausmaalle.

Sopimus edellyttää valmiutta koneelliseen ja lapiotyönä tehtävään palveluun.

Sopimukseen sisältyvät haudan avaaminen ja täyttäminen. Seurakunta voi täyttää haudan myös ilman urakoitsijaa, erikseen tästä ilmoittamalla haudan avaamistarpeesta tiedottamisen yhteydessä.

Sopimuksen sisällä voidaan urakoitsijalta tilata erikseen yksittäisiä työpalveluita sovitulla lisätöiden tuntihinnalla

4. SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO JA IRTISANOMINEN

Sopimus on määräaikainen ja ympärivuotinen.

Sopimus on voimassa 1.1.2022 alkaen enintään 31.12.2025 saakka.

Sopimus voidaan purkaa 1.1.2024, mikäli laatu toistuvasti poikkeaa laatuvaatimuksista tai urakoitsijan toiminta ei ole hautaustoimeen sopivaa. Sopimuksen ennenaikainen purkaminen tulee ilmoittaa kirjallisesti 30.6.2023 mennessä. kts. 4. sanktiot

5. SANKTIOT

Urakan puutteellisessa hoidossa on kyse joko työn laiminlyönnistä tai laadun laiminlyönnistä. Työn laiminlyönnistä on kyse, jos urakoitsija jättää tekemättä sovitut toimenpiteen joko toimenpideajassa tai kokonaan tai jos työssä esiintyy huomattavia puutteita.

Tilaaaja pitää työkohtaista laatupäiväkirjaa, josta tulee ilmetä ongelma- tai kehitystoimet. Laatupäiväkirja poikkeamiseen käsitellään yhteistyöpalavereissa. Yhteistyöpalavereita pidetään vähintään kaksi kertaa vuodessa tilaajan tai urakoitsijan pyynnöstä.

Sanktio voi koskea yksittäistä laiminlyöntiä tai koko työsuoritusta. Tilaaajan on mahdollista antaa urakoitsijalle suullisia huomautuksia tai kehotuksia, jotka eivät sellaisenaan vielä näy asiakirja merkintöinä, mutta ovat kuitenkin viesti mahdollisesta toimintahäiriöstä.

Tilaaajalla on oikeus ennalta sovitun työnsuorittamisajan ylittyessä odotusajan korvaukseen, joka vastaa sopimuksessa olevaa lisätyö tuntiveloitusta. Odotusaika veloitetaan alkavalta tunnilta täysimääräisenä.

Sanktio on kirjallinen muistutus, jonka tilaaja toimittaa urakoitsijalle ja jossa urakoitsija voi antaa oman vastineensa. Mikäli sopimus purkautuu, urakoitsijalle aiheutuu sopimuksen purkamisesta aiheutuneet seuraamukset.

Muistutus tai sakko ei vapauta urakoitsijaa tekemästä sopimuksessa tarkoitettua työtä, tai tilaaja voi tehdä tai teettää työn urakoitsijan laskuun.

Urakoitsijalla on näyttövastuu siitä, että sovitut työt on tehty. Vahingonkorvaustapauksissa laiminlyönti jää urakoitsijan vastuulle.

6. SOPIMUKSEN HINTA

Hinta sisältää voimassaolevan arvonlisäveron.

Kertahinta €
Haudan avaaminen, kertahinta

Ylitornio

Meltosjärvi

Haudan täyttäminen, kertahinta
(seurakunta voi täyttää haudan Meltosjärvellä omalla työvoimalla)

Haudan tarkistaminen pyydettyäessä
(sisältää haudan korjauksen)

Muut lisätyöt koneella € /h

Muut lisätyöt €/ kpl
(mm. seurakunnan veloitus odotusajasta kts. 5 ja urakoitsijan koneeton lisätyö)

Hinnoittelumuutoksien perusteena eivät ole urakka-ajan säätilat tai muut olosuhdetekijät. Kaikista muutos- ja lisätöistä sekä lisävaatimuksista on sovittava tilaajan kanssa. Tilaaja ei ole velvollinen maksamaan muutos- ja lisätöistä ilman tilaajan vahvistusta työlle.

7. LASKUTUS

Tilaaja laskuttaa urakoitsijalta erikseen mahdolliset urakoitsijan laiminlyönneistä aiheutuvat arvonlennukset, sakot, tilaajan kolmansille henkilöille maksamat vahingonkorvaukset ym. kustannukset maksueristä.

Laskut toimitetaan kalenterikuukausittain ja laskun maksuaika on 21 vuorokautta. Laskut vastaanotamme ensisijaisesti sähköisenä verkkolaskuosoitteeseen.

YLITORNION SEURAKUNTA

Verkkolaskuosoite 003701939175

Sähköpostitse pdf-muotoisena: kirkonpalvelukeskus@bscs.basware.com

Postitse

Kirkon Palvelukeskus/Ylitornion seurakunta/++3247++ PL 378, 00026 Basware

8. TYÖSSÄ KÄYTETTÄVÄT KONEET JA APUVÄLINEET

Urakoitsijan tulee käyttää työssä konetta, jonka soveltavuus on ominaisuuksiltaan, tehokkuuksiltaan ja kooltaan sopiva hautauspalvelutyöhön. Työssä käytettävät koneet ja ajoneuvot on varustettava soveltuvilla lisälaitteilla. Kaluston tulee täyttää voimassaolevat työturvallisuusvaatimukset. Koneen käyttäjällä tulee olla voimassa oleva työturvallisuuskortti.

Hautauspalveluun soveltuva kone on painoltaan enintään 2,5 – 3,0 t ja ulottuvuudeltaan noin 4 metriä. Haudanavauksessa ja täyttämässä tulee käyttää soveltuvaa tasahuulista ei kynsikauha.

Urakoitsija voi käyttää seurakunnan omistamia haudansulatukseen tarvittavia työvälineitä ja haudanavaamiseen käytettäviä pienvälineitä. (kts. 9.3.)

9. YHTEISTYÖSOPIMUKSEN VASTUUT JA VAKUUTUKSET

9.1. Urakoitsija on itsenäinen toimija

Tilaaajan ja urakoitsijan välinen suhde perustuu molemminpuolisiin velvollisuuksiin, vastuisiin ja vaatimuksiin sekä luottamukseen. Toiminnassa on huomioitava hautausmaan arvokkuus, omaisien kunnioittaminen sekä huomioitava olemassa olevien muistomerkkien ja reunakivien huolellinen ja varovainen käsittely.

Epäselvissä tai tulkinnanvaraisissa tapauksissa urakoitsijan tulee ottaa yhteyttä tilaaajan yhteyshenkilöön.

Urakoitsija voi käyttää aliurakoitsijoita.

9.2. Työhön kutsuminen

Vaikka urakoitsija toimii itsenäisesti ja omaan sekä annettuihin ohjeisiin perustuen, on tilaajalla oikeus suullisesti tai kirjallisesti määrätä urakoitsija ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin, mikäli urakoitsija laiminlyö tehtävien suorituksen, työn laadun, aloittamisen tms. Tällaisissa tapauksissa edellytetään urakoitsijan ryhtyvän töihin kahden tunnin kuluessa määräyksestä, ellei muuta sovita. Mikäli urakoitsija laiminlyö töihin ryhtymisen tai mikäli urakoitsija annetusta määräyksestä huolimatta laiminlyö tehtävien suorituksen, on tilaajalla oikeus suorittaa tai teettää työt urakoitsijan kustannuksella. Työt suoritetaan, jos työmääräystä annettaessa ei muita ohjeita ole annettu.

Työmääräyksessä työn ajoitus ja kesto sovitaan tapauskohtaisesti.

9.3. Urakoitsijan vastuut ja vakuutukset

Seurakunta vastaa vakuutuksellaan seurakunnan työntekijöistä ja heidän aiheuttamista vahingoista.

Urakoitsijalle kuuluu työnantaja-asemasta johtuva vakuutusvelvollisuus, joka kattaa myös kolmannelle osapuolelle aiheutuneet vahingot. Erillistä, tätä urakkaa varten otettua vakuutusta ei edellytetä. Jos pääurakoitsija ottaa aliurakoitsijoita, tulee pääurakoitsijan tarkistaa, että aliurakoitsijalla on voimassa oleva vastuuvakuutus.

Vastuu sopimukseen sisältyvästä työn suorittamisen yhteydessä tai kunnossapitotehtävän laiminlyönnistä aiheutuneesta vahingosta kolmannelle osapuolelle on ensisijaisesti urakoitsijalla. Vahinkotapaukset ja vahingonkorvaus vaatimukset käsitellään työmaakokouksissa. Urakoitsijalla tulee olla vahinkotapausten varalta vastuuvakuutus.

Urakoitsija vastaa käyttämiensä seurakunnan pienkoneiden ja -välineiden kunnossapidosta sopimuksen voimassaoloajan. Urakoitsija huolehtii, että työvälineet ovat toimintakuntoisia sopimuksen loppuessa tai niiden rikkoutuessa, urakoitsija sopii korvaavien työvälineiden tilaajan hyväksymän vastaavan työvälineen hankinnasta seurakunnalle.

10. ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMIEN

Sopimus on yhteistyösopimus, jossa erimielisyydet pyritään ratkaisemaan sovittelemalla.

Riita-asiat, joista asianomaiset eivät voi keskenään sopia, jätetään jommankumman niin vaatiessa Kemi-Tornion käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

11. SOPIMUKSEEN SISÄLTYVÄT MUUT ASIAKIRJAT

Sopimukseen sisältyy hautauspalvelun prosessikuvaus, joka on osa tätä sopimusta.

12. ALLEKIRJOITUKSET

Ylitorniolla xx.xx.2021

Ylitornion seurakunta

Urakoitsija nimi

Pirta Melaluoto
talouspäällikkö

xx

**YLITORNION
SEURAKUNTA**

**Sopimus hautauspalvelusta,
prosessikuvaus**

SISÄLLYSLUETTELO

HAUTAUSPALVELUPROSESSI	1
1. PALVELUSTA JA PALVELUN AJANKOHDASTA SOPIMINEN	1
2. HAUDANAVAAMISEN ESIVALMISTELUT	1
3. HAUDANAVAAMINEN	2
4. HAUDANAVAAMISEN JÄLKITYÖT	3
5. HAUDAN TÄYTTÄMINEN.....	3
6. HAUTAUKSEN JÄLKITYÖT	3
LISÄTYÖT	3
1. HAUDAN TARKISTAMINEN JA KORJAAMINEN	4

HAUTAUSPALVELUPROSESSI

1. PALVELUSTA JA PALVELUN AJANKOHDASTA SOPIMINEN
2. HAUDANAVAAMISEN ESIVALMISTELUT
3. HAUDANAVAAMINEN
4. HAUDANAVAAMISEN JÄLKITYÖT
5. HAUDAN TÄYTTÄMINEN
6. HAUTAUKSEN JÄLKITYÖT

1. PALVELUSTA JA PALVELUN AJANKOHDASTA SOPIMINEN

Seurakunta

Hautaamisen ajankohta sovitaan seurakunnan virastossa. Pääsääntöisesti perjantai ja lauantai klo 10 ja klo 14 aikaan ja aina kaksi hautausta samalle päivälle. Myös muut ajankohdat ovat mahdollisia.

Seurakunta ilmoittaa urakoitsijan kanssa yhteisesti sovitulla (esim. Whatsapp) tavalla urakoitsijalle hautauspalvelun tarpeesta.

Palvelun tarpeen ajankohta ilmoitetaan urakoitsijalle viimeistään 7 vuorokautta ennen palvelun tarvetta.

Seurakunta pyrkii ohjaamaan uudet kahden paikan hautatarpeet Uudelle hautausmaalle.

Urakoitsija

Kuittaa seurakunnalle saaneen tiedon palvelun tarpeesta ja ilmoittaa ajan, milloin palvelua suoritetaan.

2. HAUDANAVAAMISEN ESIVALMISTELUT

Seurakunta

Seurakunta määrittää hautapaikan ja merkkää sen näkyvästi ja sovitusti oransilla merkkikepillä viimeistään kesäaikana 7 vuorokautta ennen hautausta ja talviaikana 10 vrk ennen hautausta.

Talvella seurakunta avaa lumesta mahdollisimman lyhyen reitin hautapaikalle. Sulatuksen jälkeen seurakunta tarkistaa haudan ja antaa avaamiseen luvan

Urakoitsija

Vie haudanavaamiseen tarvittavia pientyövälineitä ja roudansulatusvälineistöä työvälinekärjellä mahdollisimman lähelle avattavaa hautaa ja suojaa välinekärryn suojauspiteellä.

Talvihautaus

Urakoitsija avaa hautapaikan merkkauksen vuoksi avatun reitin merkatulle hauta-alueelle 100 cm leveänä.

Urakoitsija hoitaa hauta-alueen sulattamisen. Sulattamisessa urakoitsija voi käyttää seurakunnan roudansulattamisvälineistöä.

3. HAUDANAVAAMINEN

Hauta avataan 2 - 3 vuorokautta ennen hautausta. Ajankohta voi poikkeuksellisesti olla myös aikaisempi tai myöhäisempi. Hauta avataan pääsääntöisesti klo 7 -16 välillä, mutta perustellusti myös muuna aikana.

Hauta tulee olla suorakaiteen muotoinen ja kooltaan 115 cm leveä 230 cm pitkä. Haudan syvyys on 150 cm. Uudella hautausmaalla syvyys voi olla myös 210 cm.

Seurakunta

Seurakunta antaa haudanavaamiseen lupa

Urakoitsija

1. Vanhalla hautausmaalla ja Meltosjärvellä muistokivet, reunakivet, kiviset kukka-aihiot tms. poistetaan varovaisuutta noudattaen haudanavaamisen aikana. Toisinaan myös naapurihaudan muistokivi, kukat ja esineet tms. voidaan poistaa.
 - a. Kivet asetetaan järjestykseen silmäsiististi hauta-alueen lähistölle muistokiven nimipuoli pois päin kivikärkyyn tai muun päälle, muttei koskaan maata vasten, niin ettei se ole saattoväen tiellä.
 - b. Reunakivet siirretään sivuun järjestykseen niin, etteivät ne ole saattoväen tiellä.
 - c. Hauta-alueella mahdollisesti olevat koriste-esineet, kukat jne. asetetaan muistokiven viereen. Talvella muistokivi ja haudalta siirretyt esineet suojataan suojapeitteellä.
2. Kaivettavan maa-aineksen, 1 - 2 hiekkakekoa, alle asetetaan vanerilevyt.
3. Hiekkakeot asetetaan aina niin, etteivät ne ole saattoväen tiellä ja peitetään suojakankaalla. Hiekkakeko tehdään puistelemalla, jotta ylimääräiset luut tms. voidaan häivyttää. Uudella hautausmaalla maa-ainekset asetetaan hauta-alueelle tai siirrettävälle lavalle, muttei koskaan kulkuväylille. (kulkuväylät ovat kivituhkaa, johon hiekka sekaantuu helposti)
4. Yksi vanerilevy jätetään lähelle hautaa ja siihen laitetaan pieni kasa hiekkaa, jolla hautauksen jälkeen voidaan peittää arkunpinta. Hiekkakeko suojataan talvella suojapeitteellä tai ruodansulatusmatolla jäätyminen estämiseksi.
5. Hautaa avatessa, tulee käyttää sortumasuojia. Erityisesti vain, jos sortumasuojien käyttö ei haudan sijainti huomioon ottaen tai muutoin vahvoin perustein ole mahdollista, sortumasuojat voidaan jättää pois. Sortumasuojat vähentävät tapaturmariskiä.
6. Urakoitsijan tulee kiinnittää erityistä huomiota naapurihautoihin välttämällä mahdollisuuksien mukaan niiden turmelemista.
7. Välinekärky ja muut välineet siirretään etäämmälle hauta-alueesta ja peitetään suojapeitteellä.
8. Tarkistaa, että ympäristö jää silmäsiistiksi haudanavaamisen jälkeen. Urakoitsija huolehtii kaluston sekä muut käytössä olevat apuvälineet siististi sivuun hautaustilaisuuden ajaksi.

4. HAUDANAVAAMISEN JÄLKITYÖT

Seurakunta

1. Huolehtii siistit ehjät lapiot pienen hiekkakeon viereen järjestykseen omaisia varten.
2. Asettaa sillat haudan molemmille sivuille ja päätyyn, tuplaleveänä, mikäli se vain on mahdollista
3. Laittaa suojakuvun avoimen haudan päälle
4. Tarkistaa, että hauta-alueen ympäristö on silmäsiisti ja kulkuväylät helppokulkuisia.
5. Täydentää laatupäiväkirjan ja ilmoittaa mahdollisesta laatuvirheestä urakoitsijalle

Seurakunta puhdistaa siunauspäivänä kulkureitin haudalle

5. HAUDAN TÄYTTÄMINEN

Seurakunta

Hautauksen yhteydessä seurakunta ohjeistaa omaisia peittämään arkun

Urakoitsija

1. Hauta täytetään mahdollisimman pian hautauksen jälkeen, viimeistään seuraavan arkipäivän aikana
2. Haudan täyttäminen tehdään silloin, kun hautausmaalla ei ole muita tilaisuuksia
3. Kukkat ja kukkalaitteet asetetaan kauniisti haudan päälle
4. Asettaa muistokivet ja reunakivet jne. takaisin paikoilleen
5. Käytetyt työvälineet asetetaan työvälinekärryyn, siirretään sovittuun paikkaan ja peitetään suojapeitteellä
6. Naapurihaudat siistitään niin hyvin kuin mahdollista irtaimesta maa-aineksesta.

6. HAUTAUKSEN JÄLKITYÖT

Seurakunta

1. Seurakunta täydentää laatupäiväkirjan ja ilmoittaa mahdollisesta laatuvirheestä urakoitsijalle
2. Tekee talvella siistimisen silmäsiistiksi ja kesällä siistimisen kokonaisuudessaan
3. Tekee maiden sulattua talvella haudattujen hautauksien muistokivien ja reunakivien jne. tarkemmat asettelut

Urakoitsija

Keväällä huolehtii haudankaivuun ja peittämisen jäljiltä maa-ainekset kulkuväylyiltä mahdollisimman siistiksi

LISÄTYÖT

Sopimukseen sisältyvät muut työt tilataan seurakunnan toimesta urakoitsijalta tapauskohtaisesti sopimuksen mukaisella hinnalla.

1. HAUDAN TARKISTAMINEN JA KORJAAMINEN

1. Haudan tarkistamisen työt tilataan urakoitsijalta viimeistään haudan kaivamisen yhteydessä.

Urakoitsija käy varmistamassa haudan kelpoisuuden kaksi tuntia ennen hautaansiunaamista. Mikäli hauta vaatii korjaamista suorittaa urakoitsija korjaamisen itsenäisesti ja ilmoittaa siitä tilaajan yhteyshenkilölle.

Hauta voidaan korjata itsenäisesti, mikäli urakoitsijan kanssa on sovittu haudan tarkistamisesta. Haudan korjaamisen jälkeen hauta tulee olla hautaustoimintaan sopivassa ja asianmukaisessa kunnossa.

2. Tarvittaessa urakoitsija voidaan tilata korjaamaan sortunut hauta erikseen hautajaispäivänä viimeistään kaksi tuntia ennen hautausta. Laatupoikkeaman vuoksi sortunut hauta korjataan urakoitsijan toimesta veloitusetta, muutoin sopimuksessa olevalla tuntihinnalla.

Päivämäärä	Pyhäpäivä	Muu tila	Ylitornion kirkko	Meltosjärven kirkko
Su 05.09.2021	15. sunnuntai helluntaista	Sanajumalanpalvelus Pekanpäässä alkaen 10.00 Kolehti Oman seurakunnan diakoniatyölle		Messu alkaen 18.00 Kolehti Tunturikappeli- ja tiekirkkotoimintaan
Su 12.09.2021	16. sunnuntai helluntaista		Messu alkaen 10.30 Kolehti Kansan Raamattuseuran nuoriso- ja opiskelijatyölle valtakunnallisten tapahtumien toteuttamiseen, seurakuntien nuorisotyötä tukevaan ohjelma- ja materiaalityöntuotantoon sekä nuorten aikuisten toimintaan. Kansan Raamattuseuran Säätiö, PL 48, 08101 Lohja, FI73 2103 3800 0055 77.	
To 16.09.2021			Sanajumalanpalvelus (<i>Sanan ja rukouksen ilta</i>) alkaen 18.00	
Su 19.09.2021	17. sunnuntai helluntaista		Messu alkaen 10.30 Kolehti Kirkolliseen työhön suomalaisten parissa ulkomailla ja kansainväliseen diakoniaan Suomen satamissa. Suomen Merimieskirkko ry, Hitsaajankatu 4 A, 00810, Helsinki, FI69 1014 3000 2126 27.	
Pe 24.09.2021			Sanajumalanpalvelus (<i>Vauvakirkko</i>) alkaen 10.00	
Su 26.09.2021	18. sunnuntai helluntaista		Messu alkaen 10.30 Kolehti Oulun hiippakunnan ystävyshiippakunnan Tansanian luterilaisen kirkon Viktoriajärven Itäisen hiippakunnan Nyakaton raamattukoululle Suomen Lähetysseuran kautta.	

Päivämäärä	Pyhäpäivä	Muu tila	Ylitornion kirkko	Meltosjärven kirkko
Su 03.10.2021	Mikkelinpäivä			Messu (<i>Messu</i>) alkaen 11.00 Kolehti Kummiuden ja kristillisen kasvatuksen tukemiseen Lasten ja nuorten keskus ry:n kautta. Lasten ja nuorten keskus ry, Itälahdenkatu 27 A, 00210 Helsinki, FI47 1574 3000 0014 77, viite 2202.
Su 10.10.2021	20. sunnuntai helluntaista		Messu alkaen 10.30 Kolehti Ekumeeninen lähetyspyhä. Kolehti kerätään seurakunnan valitsemalle kirkon lähetysjärjestölle Suomen lähetysseura	
To 14.10.2021			Sanajumalanpalvelus (<i>Sanan ja rukouksen ilta</i>) alkaen 18.00	
Su 17.10.2021	21. sunnuntai helluntaista		Messu (<i>Vekarakirkko</i>) alkaen 10.30 Kolehti Lasten ja perheiden parissa tehtävään työhön Lähetisyhdistys Kylväjä ry:n kautta. Lähetisyhdistys Kylväjä ry, PL 188, 01301 Vantaa, FI57 4405 0010 0212 96, viitenumerolaskuri osoitteessa: https://www.kylvaja.fi/seurakunnille/tilitykset	
Su 24.10.2021	Uskonpuhdistuksen muistopäivä		Messu alkaen 10.30 Kolehti Kristittyjen yhteiseen työhön oikeudenmukaisen maailman puolesta Vastuuviikon kautta. Suomen Ekumeeninen Neuvostory, PL 210, 00131 Helsinki, FI85 1018 3000 0744 03, viite 3010.	
Su 31.10.2021	23. sunnuntai helluntaista		Messu alkaen 10.30	

Päivämäärä	Pyhäpäivä	Muu tila	Ylitornion kirkko	Meltosjärven kirkko
			Kolehti Rauhan ja vakauden edistämiseen kehitysmaissa. Kirkon Ulkomaanapu, PL 210, 00131 Helsinki, viitenumero luettelo.	
La 06.11.2021	Pyhäinpäivä		Sanajumalanpalvelus (<i>Pyhäinpäivän iltakirkko</i>) alkaen 18.00	Messu (<i>Pyhäinpäivän messu</i>) alkaen 11.00 Kolehti Omat nimikkolähetit Ella ja Janne Henriksson
Su 07.11.2021	24. sunnuntai helluntaista		Messu alkaen 10.30 Kolehti Omat nimikkolähetit Maria ja Mikko Vuorma	
To 11.11.2021			Sanajumalanpalvelus (<i>Sanan ja rukouksen ilta</i>) alkaen 18.00	
Su 14.11.2021	Valvomisen sunnuntai		Messu (<i>Isänpäivän messu</i>) alkaen 10.30 Kolehti Murmanskin luterilainen seurakunta	
Su 21.11.2021	Tuomiosunnuntai		Messu alkaen 10.30 Kolehti Oman seurakunnan diakoniatyö	
Su 28.11.2021	1. adventtisunnuntai		Messu (<i>Adventin messu</i>) alkaen 10.30 Kolehti Pakolaisten auttamiseen. Kirkon Ulkomaanapu, PL 210, 00131 Helsinki, viitenumero luettelo.	

SEURAKUNTATALOUDEN KÄYTTÖOMAISUUSKIRJANPITO JA SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN LASKEMINEN

virastokollegio 17.6.2020

Punainen teksti = lisäys tai muutos aikaisempaan ohjeeseen

SISÄLLYSLUETTELO

1.	JOHDANTO	1
2.	POISTOSUUNNITELMA.....	1
2.1.	Poistojen arvoperusta ja laskeminen	2
2.1.1.	<i>Pysyvien vastaavien hankintameno ja jäännösarvo</i>	<i>2</i>
2.1.2.	<i>Avustuksella tai muulla rahoitusosuudella katettu hankintameno.....</i>	<i>2</i>
2.1.3.	<i>Investointivarauksella tai -rahastolla katettu hankintameno</i>	<i>2</i>
2.1.4.	<i>Perusparannusmenon aktivointi taseeseen</i>	<i>3</i>
2.1.5.	<i>Omaan käyttöön valmistetun käyttöomaisuuden hankintameno</i>	<i>3</i>
2.2.	Poistoajan pituus	3
2.3.	Poistojen aloittaminen ja päättäminen	4
2.4.	Poistomenetelmä	4
3.	POISTOSUUNNITELMAN MUUTTAMINEN	5
3.1.	Muutokset odotuksissa	5
3.2.	Seurakuntatalouksien yhdistyminen	5
4.	SUUNNITELMAN YLITTÄVÄT JA ALITTAVAT POISTOT	5
5.	KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEEN MYYNTI	6
6.	KÄYTTÖOMAISUUSKIRJANPITO	6
6.1.	Poistoina kuluiksi kirjattavien hyödykkeiden käyttöomaisuuskirjanpito	6
6.2.	Vuosikuluiksi kirjattavien hyödykkeiden kirjanpito (irtaimistoluettelo)	6
7.	POISTOJA KOSKEVAT TILINPÄÄTÖSTIEDOT	7
7.1.	Tuloslaskelma.....	7
7.2.	Tase	7
7.3.	Tilinpäätöksen liitetiedot	8
7.4.	Tase-erittelyt	9

1. JOHDANTO

Tämän ohjeen tarkoituksena on päivittää kirkkohallituksen yleiskirjeen nro 10/2005 annettuja ohjeita käyttöomaisuuskirjanpidosta sekä poistojen laskemisesta. Ohjetta noudattamalla käyttöomaisuuskirjanpidosta löytyy tarvittavat tiedot seurakunnan pitkävaikutteisista menoista, investoinnit kohdennetaan oikein tilikausien kuluiksi niiden vaikutusaikana ja tuloslaskelma antaa tilikaudelta oikean kuvan seurakunnan taloudellisesta tilanteesta.

Seurakuntatalouden taloussääntömallin 18 §:n mukaan kiinteän omaisuuden kirjanpito hoidetaan Kirkon palvelukeskuksen järjestelmässä. Käyttöomaisuuden ja muun pysyviin vastaaviin kuuluvan aineellisen omaisuuden hankintameno aktivoidaan taseeseen ja kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina tuloslaskelman kuluksi (KPL 5:5,1). Kirkkovaltuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet ja päättää taseeseen merkittävän käyttöomaisuuden aktivointirajan. Kirkkoneuvosto/kirkkoneuvoston taloudellinen jaosto antaa ohjeen irtaimistoesineen poistamisesta käytöstä.

Investoinnit aktivoidaan taseen pysyviin vastaaviin. Pysyviin vastaaviin kirjataan useampana kuin yhtenä tilikautena tuloa tuottamaan tarkoitetut (=palvelutuotannossa olevat) erät. Kun investointi on seurakunnalle tuloa tuottava (=palvelutuotannossa) kahtena tilikautena, hankinta täyttää "usean tilikauden" vaatimuksen. Seurakunta määrittelee olennaisuuden periaatetta noudattaen euromääräisen rajan, minkä rajan yli menevät hankinnat kirjataan investoinneiksi ja aktivoidaan taseeseen pysyviksi vastaaviksi.

Seurakuntatalous päättää itse minkä suuruisia hankintoja tai hankkeita aktivoidaan taseeseen tai kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan. Aktivointiraksi suositellaan vähintään 10 000 euroa, mutta suurilla seurakunnilla raja voi olla selvästi suurempi.

Seurakuntatalouden suuruus, jäsenmäärän lisääntyminen tai vähentyminen sekä lähimenneisyydessä tapahtuneet että tulevat investointitarpeet vaikuttavat siihen, miten seurakuntatalous määrittelee oikean poistotason. Koska investoinnit lisäävät poistojen määrää tuloslaskelmaan, kasvava vuosikatetarve on huomioitava investointien suunnitteluvaiheessa. Investointien toteuttaminen tasaisesti vuosien ja vuosikymmenien kesken on seurakunnan tasapainoisen kehittämistyön kannalta tarkoituksenmukaista.

Seurakuntatalouksissa tulee noudattaa päivitettyä ohjetta tilivuodesta 2021 alkaen.

2. POISTOSUUNNITELMA

Investointien hankintamenot aktivoidaan taseeseen pysyviin vastaaviin ja ne kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi vaikutusaikanaan suunnitelman mukaisina poistoina.

Suunnitelman mukaisilla poistoilla tarkoitetaan ennalta laaditun suunnitelman mukaan tehtäviä poistoja, jotka seurakunta tekee käyttöomaisuudestaan tilikauden tuloksesta riippumatta. Poistoperusteina on hankintamenon lisäksi arvioitu taloudellinen pitoaika.

Kirkkovaltuusto/yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet ja päättää taseen pysyviin vastaaviin aktivoitavien euromääräiset rajat. Poistosuunnitelmaa arvioitaessa on hyvä kiinnittää erityistä huomiota rahamäärältään suurimpien hyödykkeiden ja hyödykeryhmien oikean poistoajan ja -menetelmän löytämiseen olennaisuuden periaatetta noudattaen.

Poistosuunnitelma voidaan laatia pienehköjen hyödykkeiden osalta siten, että pysyvät vastaavat jaotellaan olennaisuuden periaatetta noudattaen poistoajan ja poistomenetelmän perusteella ryhmiin. Tällöin suunnitelmapoistojen perusteet määritellään ryhmäkohtaisesti.

Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä pitkäaikaiset sijoitukset, jotka on hankittu seurakunnan toiminnan mahdollistamiseksi. Pysyviin vastaaviin aktivoidaan hyödykkeet, jotka vaikuttavat tuotannontekijöinä useana tilikautena. Seurakuntataloudessa tuotannontekijöiden hankinnan tarkoituksena on useimmiten palvelujen tuottaminen.

Osakkeiden ja osuuksien sekä muiden pitkäaikaisten sijoitusten hankintamenoista ei tehdä suunnitelman mukaisia poistoja.

Mikäli esimerkiksi pitkäaikaisiin sijoituksiin kuuluvien osakkeiden tulonodotukset ovat pysyvästi pienemmät kuin kirjanpitoon merkitty hankintameno ja mikäli tätä eroa on hyvän kirjanpitotavan mukaan pidettävä olennaisena, osakkeiden hankintamenoa tulee kirjata tulonodotusten puuttumista vastaavalta osalta poistona kuluksi.

2.1. Poistojen arvoperusta ja laskeminen

Poistojen arvoperustalla tarkoitetaan sitä euromäärää, josta kirjataan poistoja kuluksi. Poistojen arvoperustana on viime kädessä pysyviin vastaaviin kuuluvan hyödykkeen hankintameno vähennettynä hyödykkeen jäännösarvolla.

2.1.1. Pysyvien vastaavien hankintameno ja jäännösarvo

Poistopohjana on käyttöomaisuuden hankintameno. Hankintamenolla tarkoitetaan hyödykkeen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneita muuttuvia menoja (KPL 4:5,1). Jos hyödykkeen hankintaan ja valmistukseen liittyvien kiinteiden menojen määrä on olennainen hankintamenoan verrattuna, saadaan myös kiinteiden menojen osuus lukea hankintamenoan (KPL 4:5,2). Mikäli kiinteitä menoja otetaan mukaan hankintamenoan, seurakuntatalouden sisäisen laskentajärjestelmän tulee tuottaa riittävän luotettavaa tietoa kiinteiden kustannusten kohdentumisesta eri hyödykkeiden kesken. Jos käyttöomaisuuden hankintahintaan sisältyvää arvonnalisäveroa ei saa vähentää valtiolle tilitettävää veroa laskettaessa, luetaan myös arvonnalisäveron osuus ostohinnasta hankintamenoan.

Suunnitelmapoistoina kirjataan kuluksi käyttöomaisuushyödykkeen koko hankintameno ja myös mahdollinen jäännösarvo. Jäännösarvolla tarkoitetaan käyttöomaisuuden todennäköistä luovutushintaa pitoaikansa lopussa. Nk. muistieuroja ei enää jätetä käyttöomaisuuskirjanpitoon silloin, kun hyödykkeen poisto aika on kulunut loppuun.

2.1.2. Avustuksella tai muulla rahoitusosuudella katettu hankintameno

Kirkon keskusrahaston rakennus- tai kehittämisavustus sekä esim. EU-rahoitus investointi menoon kirjataan ko. hankintamenon vähennykseksi. Poistolaskennan arvoperusta on hankintamenon määrä, josta on vähennetty saatu avustus tai rahoitusosuus.

2.1.3. Investointivarauksella tai -rahastolla katettu hankintameno

Kun käyttöomaisuuden hankintameno rahoitetaan kokonaan tai osittain investointivarauksella tai -rahastolla, suunnitelmapoistojen arvoperustana on koko hankintameno. Investointivarauksen tai -rahaston käyttö hankintamenon kattamiseen merkitsee yleensä taseen vastattavaa puolelle poistoeron lisäystä. Taseeseen kertynyttä poistoeroa vähennetään tulevana tilikausina suunnitelmapoistoilla siinä suhteessa, kuinka suuri osa hankintamenosta on rahoitettu investointivarauksella tai -rahastolla. Taseeseen kertyneen poistoeron vähennyksen vastatili on tuloslaskelman poistoeron vähennys.

2.1.4. Perusparannusmenon aktivointi taseeseen

Pysyviin vastaaviin aktivoidun hyödykkeen perusparannusmeno ~~voidaan lisätä hyödykkeen poistamattomaan hankintamenoon, tai se voidaan~~ kirjataan samaan taseryhmään omaksi tase-eräksi. Erikseen aktivoiduille perusparannusmenoille määritellään oma poistosuunnitelma.

Perusparannusmenon vaikutusaika voi olla **esimerkiksi** sama kuin perusparannetun hyödykkeen jäljellä oleva taloudellinen pitoaika. Tällöin ~~perusparannusmeno voidaan lisätä hyödykkeen poistamattomaan hankintamenoon ja poistaa jäljellä olevana taloudellisena pitoaikana. Jos perusparannusmeno lisää hyödykkeen tulonodotuksia, tai pidentää olennaisesti jäljellä olevaa taloudellista pitoaikaa, poistosuunnitelmaa voidaan muuttaa vastaavasti. Jos perusparannusmeno joudutaan uusimaan esim. 10 vuoden välein, perusparannuksesta tehdään oma erä taseeseen ja sitä varten tehdään oma poistosuunnitelma.~~

Perusparannushankkeiden yhteydessä toimintojen väistöiloiksi vuokrattujen tilojen vuokratulo on käyttötalousmenoa ja kirjataan tuloslaskelmaan, eikä sitä yhdistetä perusparannushankeinvestointiin ja taseeseen aktivoitavaksi. Samoin vanhan rakennuksen purkukustannukset ja tontin siivoamiskulut purkamisen jäljiltä eivät ole investointi, vaan tuloslaskelmaan kirjattavaa kuluja.

2.1.5. Omaan käyttöön valmistetun käyttöomaisuuden hankintameno

Kun seurakuntatalous valmistaa omaan käyttöön käyttöomaisuushyödykkeen (esim. rakennuksen tai kiinteän rakenteen), sen hankintamenoiksi kirjataan valmistukseen liittyvät muuttuvat menot.

Valmistuksessa käytetyt aineet, tarvikkeet, asiantuntijapalvelut, asennusmenot, urakkahinnat ja muut palvelujen ostot kirjataan hankintamenoiksi siten, että ostohinnasta saadut alennukset sekä vähennettävä ja palautettava arvonlisävero vähentävät hankintamenoa luettavien menojen määrää.

Omaan käyttöön valmistetun käyttöomaisuuden hankintamenoa voidaan sisällyttää seurakuntatalouden palveluksessa olevien henkilöiden palkkoja sosiaalikuluneen, mikäli näiden henkilöiden työajan määrä on kohdistettu kirjanpidossa valmistettavalle hyödykkeelle ja näiden kiinteiden menojen osuus on oleellinen hyödykkeen hankintamenoa nähden. Työajan hintana voidaan käyttää ko. henkilöiden keskimääräistä kuukausi- tai tuntipalkkaa, johon lasketaan mukaan keskimääräiset henkilösivukulut. Työn hintaan voidaan sisällyttää myös keskimääräinen osuus sosiaalisista palkoista, esim. lomapalkasta.

2.2. Poistoajan pituus

Investointimenot, jotka on aktivoitu taseeseen, tulee poistaa vaikutusaikanaan. Vaikutusajalla tarkoitetaan taloudellista pitoaikaa. Taloudellinen pitoaika on yleensä lyhyempi kuin hyödykkeen tekninen pitoaika. Aktivoitujen hankkeiden tai hankeryhmien hankintameno jaksotetaan poistoina tuloslaskelman kuluksi taloudelliselle pitoajalle. Taloudellisen pitoajan päätyttyä hankintameno on useimmiten kokonaan poistettu. Taseeseen aktivoitu investointi poistetaan loppuun poistoaikana, jäännösarvoa ei jätetä.

Poistoajan pituus vaikuttaa merkittävästi tilikauden tulokseen ja taseen osoittamaan taloudelliseen asemaan. Pitkä poistoaika tuottaa paremman tilikauden tuloksen ja pääoman kuin lyhyt poistoaika. Toisaalta seurakuntatalouden ei pidä siirtää taloudellisia rasitteita poistojen muodossa tulevana vuosikymmeninä maksettavaksi pidentämällä tarpeettomasti poistoaikoja. Epävarmuus taloudellisen tilanteen pysymisestä vahvana ja suuret investointitarpeet lähitulevaisuudessa puoltavat seurakuntataloudessa lyhyehköjen poistoaikojen käyttöä. Tilinpäätöksen laatimisohejeen mukaan ”tilikauden tulos ei anna todellista kuvaa seurakunnan talouden tilassa, jos poistot ovat toiminta- ja taloussuunnitelmakautta pidemmällä ajanjaksolla huomattavasti investointeja pienemmät”.

Käyttöomaisuuden taloudellisen pitoajan eli poistoaikojen määrittely riippuu seurakunnan yksilöllisistä olosuhteista. Taloudellinen pitoaika määritellään kokemusperäisen tiedon perusteella vastaavanlaisista hyödykkeistä vastaavassa toiminnassa. Taloudellisen pitoajan määrittelyssä noudatetaan varovaisuuden periaatetta.

Mikäli käyttöomaisuuden tuloa tuottavan vaikutuksen ennakoitaan vähenevän olennaisesti taloudellisen pitoajan loppupuolella, se otetaan huomioon poistosuunnitelmassa. Tasapoistomenetelmää sovellettaessa tämä on mahdollista käyttämällä suunnitelmapoistojen perustana poistoaikaa, joka on jossain määrin käyttöomaisuuden ennakoitua taloudellista pitoaikaa lyhyempi. Etenkin tasapoistomenetelmää sovellettaessa poistoaika voi olla myös muista erityisistä syistä lyhyempi kuin käyttöomaisuuden taloudellinen pitoaika.

Muut pitkävaikutteiset menot, kuten osake- ja vuokrahuoneistojen peruskorjausmenot, poistetaan vaikutusaikaan. Vaikutusaikaan liittyvien erityisten arviointivaikeuksien vuoksi muiden pitkävaikutteisten menojen poistojaksi tulisi määritellä enintään viisi vuotta.

Poistoaajan valinnassa tulisi ottaa huomioon muun muassa seuraavia tekijöitä:

- tulevien vuosien investoinnit ja niistä aiheutuvat suunnitelmapoistot, vuosikatetarve tulevina vuosina, tilikauden tulos, kassan riittävyys ja oman pääoman vahvuus
- arvio hyödykkeen pitoajasta (esim. *haudan kaivuuseen käytettävän koneen käyttötunnit 4 000 tuntia*)
- laskelma rahoitusvaihtoehdoista (rahoitukseen tarvittava laina ja korko)
- arvio tulevista peruskorjaus- ja huoltotoimenpiteistä (esim. rakennus on korjattava perusteellisemmin 15 vuoden kuluttua)

Seurakuntatalouden pidemmän ajan investointisuunnitelman tulee sisältää laskelman, miten seurakuntatalouden poistojen määrä vuosittain kehittyy, jos investointisuunnitelma toteutuu.

2.3. Poistojen aloittaminen ja päättäminen

Poistojen laskeminen hankintamenosta aloitetaan seuraavan kuukauden alusta, kun hyödyke on otettu käyttöön seurakuntatalouden toiminnassa **ja siitä on tehty asianmukainen ilmoitus Kirkon palvelukeskukselle**. Poistoaikaan ei lueta esimerkiksi käyttöomaisuuteen kuuluvien koneiden tavanomaista koekäyttöaikaa. Poikkeuksellisen pitkään jatkuva koekäyttö ei oikeuta lykkäämään poistojen aloittamista.

Kun hyödyke myydään, puretaan tms., poistot lasketaan tapahtumakuukauden viimeiseen päivään saakka kuluvalta tilikaudelta.

2.4. Poistomenetelmä

Suunnitelmapoistoilla seurataan aktivoitujen hyödykkeiden tulontuottamiskyvyn tai palvelujen tuotantokyvyn vähenemistä. Nämä johtuvat joko ajan kulumisesta tai hyödykkeen käytön määrästä (substanssipoiisto) tai molemmista näistä tekijöistä. Poistot tehdään suunnitelman mukaisesti tilikauden tuloksesta riippumatta. Suunnitelman mukaisia poistoja ei voi pienentää eikä suurentaa tilikauden tuloksesta riippuen.

Tasapoisto

Seurakuntatalouksissa käytetään poistomenetelmänä tasapoistoa. Tasapoistomenetelmässä poisto lasketaan jakamalla hankintahinta arvioidulle käyttäjälle. Poistoaajan määrittämisessä tulee kiinnittää erityistä huomiota, että poistoaika määritellään riittävän lyhyeksi, ja että menetelmä ei johda liian alhaiseen poistotasoon.

Käytön mukaiset poistot

Lähinnä luonnonvaroista (esim. hiikkakuopat) lasketaan substanssipoistot, joilla tarkoitetaan hyödykkeen poistamista sitä mukaa kun luonnonvaraa käytetään tai myydään.

3. POISTOSUUNNITELMAN MUUTTAMINEN

Koska poistosuunnitelman laatiminen on tulevaisuuden arvioimista, poistosuunnitelmaa saatetaan joutua muuttamaan esimerkiksi sen takia, että suunnitelma todetaan virheelliseksi tai liian optimistisesti/pessimistisesti laadituksi. Jos poistosuunnitelman muutos vaikuttaa olennaisesti toiminnan tuloksesta tai taloudellisesta asemasta annettavaan kuvaan, muutoksesta tehdään liitetieto tilinpäätökseen. Liitetiedossa tulee ilmoittaa: perusteet poistosuunnitelman muuttamiselle, poistoajan muutos ja poistosuunnitelman muuttamisesta mahdollisesti aiheutuneet kertaluontoiset poistot.

Poistosuunnitelman muutoksesta päättää kirkkovaltuusto / yhteinen kirkkovaltuusto.

3.1. Muutokset odotuksissa

Jos aktivoituun hyödykkeeseen liittyvät tulonodotukset muuttuvat olennaisesti, voidaan hyödykkeen poistosuunnitelmaa joutua muuttamaan. Aikaisempien tilikausien poistoja ja kertynyttä poistoeroa ei oikaista. Poistosuunnitelman muutos koskee vain muutostilikauden ja sitä seuraavien tilikausien suunnitelmapoistoja. Mikäli aktivoitujen hyödykkeen palvelujen tuottamiskyky/tulonodotukset heikkenevät olennaisesti, on tehtävä kertaluonteinen poisto. Tällöin hyödykkeen poistamatta oleva hankintameno saatetaan vastaamaan palvelujen tuottamiskykyä/pienempiä tulonodotuksia. Tällainen poisto ei kerrytä poistoeroa suunnitelman ylittävän poiston tavoin.

Poistosuunnitelmaa saatetaan joutua muuttamaan myös sen takia että hyödyke on palvelutuotannossa aiemmin arvioitua kauemmin. Tällöin poistosuunnitelmaa muutetaan siten, että poistamaton hankintameno jaksotetaan poistettavaksi uuden pitoajan kuluessa.

3.2. Seurakuntatalouksien yhdistyminen

Seurakuntien yhdistyminen aiheuttaa lähes säännönmukaisesti poistosuunnitelman tarkistustarpeen. Mikäli yhdistymisen takia osa palvelujen tuottamiseen tarkoitetuista pysyvistä vastaavista jää pois käytöstä tai sen käyttötarkoitus muuttuu, on poistosuunnitelmaa muutettava siltä osin. Tarvittaessa on tehtävä lisäpoisto jäljellä olevasta poistamattomasta hankintamenosta. Mikäli yhdistyville seurakuntatalouksilla on ollut erilaiset poistomenetelmät ja hyvin eri pituiset poistoajat, poistosuunnitelmaa on syytä muuttaa niin, että tarkistettu poistosuunnitelma palvelee yhdistyvien seurakuntatalouksien tarpeita parhaalla mahdollisella tavalla.

4. SUUNNITELMAN YLITTÄVÄT JA ALITTAVAT POISTOT

Investointivarausten tai -rahaston käyttäminen hankintamenojen kattamiseen voi olla peruste suunnitelman ylittävillä poistoilla. Poistoeron vähennys merkitsee asiallisesti suunnitelman ylittäviä poistoja.

Kun investointi on rahoitettu kokonaan tai osittain investointivarauksella tai investointirahastolla, em. investointiin käytetty raha kirjataan tuloslaskelmaan ja taseen vastattaviin poistoeron lisäyksenä. Kun taseen vastattavissa on aktivoitua poistoeroa, tuloslaskelmassa vähennetään suunnitelman mukaisia poistoja tekemällä poistoeron vähennys. Tuloslaskelmassa poistoina esitetään kokonaisuudessaan tilikauden suunnitelmapoisto, jota oikaistaan poistoeron muutoksella. Kertynyttä poistoeroa saadaan kirjata tuloslaskelmaan poistoeron vähennyksenä enintään tilikauden suunnitelmapoistojen määrää. Kertyneen poistoeron purkaminen siten, että poistamatta oleva hankintameno on lisääntynyt, ei ole hyvän kirjanpitoavan mukaista.

Jos myydystä käyttöomaisuushyödykkeestä on tehty suunnitelman ylittäviä poistoja ja kertynyttä poistoeroa on seurattu hyödykekohtaisesti, tehdyt poistot oikaistaan viimeistään tilinpäätöstä laadittaessa vähentämällä kertyneestä poistoerosta myydyn hyödykkeen osuus ja sisällyttämällä se poistoeron vähennyksenä tuloslaskelmaan.

5. KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEEN MYYNTI

Pysyvien vastaavien myyntivoitto tai -tappio lasketaan hyödykekohtaisesti vähentämällä ensin hyödykkeen myyntihinnasta myydyn hyödykkeen poistamaton hankintameno, josta on sitä ennen laskettu ko. tilivuoden poistot myyntikuukauteen saakka. Käyttöomaisuushyödykkeen myyntitulon jakautuminen suunnitelman mukaan poistamattoman hankintameno kattamiseen sekä myyntivoittoon tai -tappioon saadaan suoraan käyttöomaisuuskirjanpidosta.

Pysyvien vastaavien myyntivoitot kirjataan tuloslaskelmaan muihin toimintatuottoihin tilille 382000 Myyntivoitot pysyvistä vastaavista. Myyntitappiot kirjataan muihin toimintakuluihin tilille 492000 Pysyvien vastaavien myyntitappiot.

6. KÄYTTÖOMAISUUSKIRJANPITO

Seurakuntatalouksien pysyvien vastaavien käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpito hoidetaan Kirkon palvelukeskuksen järjestelmässä.

6.1. Poistoina kuluiksi kirjattavien hyödykkeiden käyttöomaisuuskirjanpito

Käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpidosta käy ilmi seuraavat tiedot:

- hyödykkeen tunnistetiedot: nimike ja numero,
- hankintameno,
- avustuksen tai muun rahoitusosuuden määrä ja siitä erikseen mahdollisen palautusvelvollisen rahoitusosuuden määrä,
- hankinta-ajankohta,
- poistomenetelmä,
- poistoaika,
- investointivaruksen/-rahaston määrä hankintameno.

Koneet, kalusto ja irtaimisto

Käyttöomaisuuskirjanpito, joka koskee koneita, kalustoa ja muuta niihin verrattavaa irtainta käyttöomaisuutta, sekä kiinteitä rakenteita ja laitteita, voidaan olennaisuuden periaate huomioon ottaen järjestää myös hyödykeryhmittäin, jos tällä on vain vähäinen vaikutus suunnitelmapoistojen määrään. Arvoltaan vähäisten hyödykkeiden osalta tätä menettelyä puoltaa informaation taloudellisen tuottamisen periaate, jonka mukaan suunnitelman mukaistenpoistojen laskennasta saatavan hyödyn pitää ylittää siitä aiheutuvat kustannukset.

Valvonnan toteuttaminen edellyttää, että hyödykkeen sijaintipaikka tai siitä vastuussa olevahenkilö merkitään osaksi hyödykkeen perustietoja.

6.2. Vuosikuluiksi kirjattavien hyödykkeiden kirjanpito (irtaimistoluettelo)

Tuloslaskelman vuosikuluksi kirjattavaan omaisuuteen sisältyy hyödykkeitä, joiden arvo voi olla niin suuri, että hyödykkeen valvontaan kiinnitetään erityistä huomiota. Tällaisen vuosikuluksi kirjattavan omaisuuden hankintameno kirjataan tuloslaskelmaan luonteensa mukaiselle menotilille. Tällaiset hyödykkeet on suositeltavaa merkitä erilliseen irtaimistoluetteloon. Näin pystytään luetteloimaan esimerkiksi vahinkotapauksissa menetetty

omaisuus ja luomaan mahdollisuus hyödykkeiden valvontaan. Näihin irtaimistoluetteloihin kirjataan **vain** hyödykkeet, joilla on sellainen taloudellinen arvo, joiden käyttöä on syytä seurata erikseen.

Käyttöomaisuuskirjanpidosta tulisi tällaisten hyödykkeiden osalta käydä ilmi ainakin seuraavat tiedot:

- hyödykkeen tunnistetiedot (nimike, tyyppi, numero jne)
- hankintameno
- hankinta-ajankohta
- hyödykkeen sijoituspaikka
- **vastuuhenkilö (vastaa hyödykkeen säilymisestä ja seuraa huolto- ja korjaustarvetta)**

7. POISTOJA KOSKEVAT TILINPÄÄTÖSTIEDOT

7.1. Tuloslaskelma

Poistot jaetaan suunnitelman mukaisiin poistoihin ja kertaluonteisiin poistoihin. Poistoina esitetään myös poistosuunnitelman muuttamisesta tai muusta syystä aiheutunut kertaluonteinen poisto pysyvien vastaavien hyödykkeistä.

Poistoina esitetään myös poistosuunnitelman muuttamisesta tai muusta syystä aiheutunut kertaluonteinen poisto. Tilinpäätöksessä suunnitelman ylittävät tai alittavat poistot kirjataan "Poistoeron lisäykseksi (-) tai vähennykseksi (+).

Suunnitelman mukaiset poistot

Tuloslaskelman poistot sisältävät kirkkovaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisten poistojen lisäksi myös kertaluonteiset ja lisäpoistot kuten myös poistosuunnitelman muuttamisesta aiheutuvat poistojen oikaisut. Myös vähäiset käyttöomaisuuden myynnistä aiheutuneet laskennalliset myyntivoitot ja -tappiot voidaan esittää poistojen yhteydessä suunnitelmapoistojen oikaisuna.

Kertaluonteiset poistot, kuten romutusten yhteydessä, kirjataan tätä varten tililuettelossa olevalle tilille.

Arvonalentumiset

Seurakuntatalouksien tilinpäätöksessä arvonalennus voidaan tehdä vain pysyviin vastaaviin kuuluvista hyödykkeistä, joista ei tehdä suunnitelman mukaisia poistoja. Arvonalentumisten palautukset kirjataan tuloslaskelmassa omalle tilille.

Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)

Investointivarauksen tai -rahaston käyttö merkitsee investointivarauksen tai -rahaston muuttamista poistoeroksi, jota varauksen käyttövuonna ja seuraavina tilikausina vähennetään enintään kyseisen käyttöomaisuushyödykkeen kunkin tilikauden suunnitelmapoiston verran. **Poistoeroa voidaan tulouttaa nopeammin kuin suunnitelmapoistojen verran tai yhdellä kertaa koko hyödykekohtainen poistoero.**

Investointivarauksen tai -rahaston käyttö investointimenon kattamiseen kirjataan varauksen vähennyksenä (+) tuloslaskelmaan. Kun taseen vastattavaa puolelle kertynyttä poistoeroa vähennetään vuosittain enintään suunnitelmapoistojen verran, vastatiliksi kirjataan tuloslaskelman poistoeron lisäys (-).

7.2. Tase

Taseen pysyviin vastaaviin kirjataan aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä pitkäaikaisten sijoitusten

hankintameno, suunnitelmapoistoin vähennettynä.

Arvonkorotusmahdollisuus koskee vain pysyvien vastaavien maa- ja vesialueita sekä arvopapereita. Arvonkorotusten edellytyksiä on esitetty KPL 5:17 §:ssä. Arvonkorotus on poikkeuksellinen kirjauskohde ja siihen tulee suhtautua varoen. Arvoeron tulee olla mm olennainen ja pysyvä.

7.3. Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen liitetietojen antamisessa noudatetaan soveltuvin osin kirjanpitolain 3 luvun sekä kirjanpitoasetuksen 2 luvun säännöksiä. Liitetietona on esitettävä tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät (KPA 2:2) Käyttöomaisuuden arvostus- ja jaksotusperiaatteina ilmoitetaan, kuinka hyödykkeiden hankintamenot on määritetty.

Esimerkiksi: Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Tuloslaskelman liitetietona tulee esittää selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista (KPA 2:3,1 §). Selvityksenä suunnitelmapoistojen perusteista ja niiden muutoksista annetaan tiedot suunnitelmapoistojen laskentaperusteista (poistomenetelmä, poistoaika) samoin kuin niiden muutokset käyttöomaisuusryhmittäin sekä perusteet poistosuunnitelman muuttamiselle. Tiedot voidaan antaa ryhmäkohtaisesti myös rakennuksista ja muista sellaisista hyödykkeistä, joille on laadittu poistosuunnitelma hyödykekohtaisesti. Kyseiset tiedot voidaan esittää myös em. arvostus- ja jaksotusperiaatteiden yhteydessä.

Esimerkiksi:

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

*Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioitun taloudellisen pitoajan mukaan. **Poistomenetelmänä on tasapoisto.** Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle XXX euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.*

Pysyvistä vastaavista on esitettävä liitetietoina tase-eräkohtaisesti:

- poistamaton hankintahinta tilikauden alussa;
- lisäykset ja vähennykset tilikauden aikana samoin kuin siirrot erien välillä;
- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot
- tilikauden arvonalentumiset ja niiden palautukset
- tilikauden rahoitusosuudet

Tilikauden suunnitelmanmukaisiin poistoihin sisältyvät olennaiset lisäpoistot suunnitelman mukaisten poistojen kohteena olevasta aineettomasta ja aineellisesta hyödykkeestä on eriteltävä tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Pysyvien vastaavien tase-eräkohtaiset liitetiedot esitetään Kipan järjestelmästä saatavalla taulukolla.

	Arvo 31.12.xxxx	Lisäys	Siirtokirjaus	Myynti	Poisto/myynti	Invest.tuki	Arvonkor.	Vuoden poistot	Arvo 31.12.xxxx
Aineettomat oikeudet									
Muut pitkävaikutteiset menot									
Maa- ja vesialueet									
Hautaustoimen aineelliset hyödykkeet									
Rakennukset									
Kiinteät rakenteet ja laitteet									
Koneet ja kalusto									
Muut aineelliset hyödykkeet									
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat									
Osakkeet ja osuudet									
Yhteensä									

7.4. Tase-erittelyt

Tase-erittelyssä ~~on suotavaa~~ eritellä tilikauden päättyessä ollut ~~koko~~ käyttöomaisuus hyödykekohtaisesti. Tase-erittelyssä ilmoitetaan ~~on kuitenkin ilmoitettava ainakin~~ käyttöomaisuuden lisäykset ja vähennykset hyödykekohtaisesti eriteltyinä. **Lisäykset ja vähennykset voidaan ryhmitellä esimerkiksi ostoihin, myynteihin ja sekä siirtoihin omaisuusryhmien välillä.** Myös sellaiset käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt, mutta joiden hankintameno on suunnitelman mukaan poistettu, esitetään tase-erittelyssä. **Tase-erittelyssä esitetään myös sellaiset hyödykkeet, joiden hankintameno on suunnitelman mukaan jo poistettu.**

Taseen vastattavissa esitettävän kertyneen poistoeron määrä ja sen muutokset tilikauden aikana selvitetään tase-erittelyssä ainakin käyttöomaisuuden ja muiden pitkävaikutteisten menojen tase-erien mukaan eriteltyinä.

Suositus suunnitelman mukaisista poistoajoista (2021)

Seuraavat poistoajat ovat ohjeellisia pysyviin vastaaviin kuuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenojen poistoajoiksi. Jäljempänä esitettyjä vuosimääriä ei pidä tulkita ehdottomiksi. Poistoajaksi valitaan normaalisti lyhyempi kuin se aika, jona hyödykettä käytetään palvelutuotannossa.

Huomaa uudet poistoaikasuositukset.

PYSYVIEN VASTAAVIEN POISTOAJAT - SUOSITUS

		uusi
1.1. Aineettomat hyödykkeet	<i>aikaisempi</i>	vuotta
1. Aineettomat oikeudet		3
Tietojärjestelmien käyttöoikeus	<i>2-4 vuotta</i>	
2. Muut pitkävaikutteiset menot		3-5
Perustamis- ja järjestelymenot	<i>2-5 vuotta</i>	
Tutkimus- ja kehittämismenot	<i>2-5 vuotta</i>	
Tietojärjestelmät	<i>2-5 vuotta</i>	
Muut	<i>2-5 vuotta</i>	
1.2. Aineelliset hyödykkeet		ei poistoa
1. Maa- ja vesialueet	<i>poistoja ei lasketa</i>	
2. Hautausmaat		3-5
Hautaustoimeen liittyvät muut pitkävaikutteiset menot (asfaltointi, atk-ohjelmat)	<i>3-5 vuotta</i>	
Hautausmaiden maa- ja vesialueet	<i>poistoja ei lasketa</i>	ei poistoa
Hautaustoimen muut rakennukset (varastot, kylmiö)	<i>10-15 vuotta</i>	8-10
Hautaustoimen kiinteät rakenteet ja laitteet (aidat, j)	<i>10-30 vuotta</i>	10-20
Hautaustoimen koneet ja laitteet	<i>4-10 vuotta</i>	3-5
Hautaustoimen muut aineelliset hyödykkeet (esim. maa-aineksen vaihto)	<i>käyttöajan mukaan ei poistoa)</i>	käyttöajan muk. ei poistoa)
3. Rakennukset		30-60
Kirkot	<i>40-70 vuotta</i>	
Seurakuntatalot	<i>30-40 vuotta</i>	15-25
Kappelit	<i>30-40 vuotta</i>	20-40
Siunauskappelit	<i>30-60 vuotta</i>	20-40
Leiri- ja kurssikeskukset	<i>20-40 vuotta</i>	15-25
Asuinrakennukset	<i>20-40 vuotta</i>	15-25
Hallinto- ja laitosrakennukset	<i>20-40 vuotta</i>	10-20
Huolto- ja talousrakennukset	<i>10-20 vuotta</i>	10-15
Muut rakennukset	<i>10-15 vuotta</i>	10-15
4. Kiinteät rakenteet ja laitteet		10-20
Maa- ja vesirakenteet	<i>15-30 vuotta</i>	
Urut	<i>15-30 vuotta</i>	10-20
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	<i>10-30 vuotta</i>	5-15
5. Koneet ja kalusto		3-5
Kuljetusvälineet	<i>5-10 vuotta</i>	
Atk-laitteisto	<i>3-4 vuotta</i>	3
Muut koneet ja kalusto	<i>5-10 vuotta</i>	3-5
6. Muut aineelliset hyödykkeet		käytön muk.
Luonnonvarat	<i>käytön mukainen poisto</i>	
Sakraali-, arvo- ja taide-esineet	<i>poistoja ei lasketa</i>	ei poistoa

Ylitornion seurakunta
22.6.2021

Poistosuunnitelman yhteenveto

Nimitys	Kum. HVK/JHA	Aktivointipäivämäärä	Poistosuunnitelma - 2021	Kum. KA 1.1.2021	poistoaika 2022 -	Poistoryhmä	Kertapoisto 50 % + 50 % 2021 - 2022	Poistomuutos aik. poistosuun.	Poisto/ vuosi 2022
Hautausmaiden pitkävaikutteiset menot	159 040,47	31.12.2019	Tasapoisto 30 v	153 739,12	Tasapoisto 50 v	maa- ja vesialueet		4 241,08	-3 180,81
Ylitornion kirkon pitkävaikutteiset menot	39 760,12	31.12.2019	Tasapoisto 10 v	35 784,11	Tasapoisto 50 v	maa- ja vesialueet		6 361,62	-795,20
Männikkö nro 36	6 001,79	1.1.1900	Ei poistoa	6 001,79	Ei poistoa				0,00
Katila rno 32:16	44,07	1.1.1900	Ei poistoa	44,07	Ei poistoa				0,00
Luttu-Arvidila rno 80:14	293 779,39	1.1.1900	Ei poistoa	293 779,39	Ei poistoa				0,00
Lassu rno 21:5	12 259,22	1.1.1900	Ei poistoa	12 259,22	Ei poistoa				0,00
Kirkontausta	9 699,40	1.1.1900	Ei poistoa	9 699,40	Ei poistoa				0,00
Mäkikauppi nro 32:20	16,81	1.1.1900	Ei poistoa	16,81	Ei poistoa				0,00
Merijärvi 976-401-21-6	0,01	31.12.2019	Ei poistoa	0,01	Ei poistoa				0,00
Kirkonmaa 976-401-0124-0000-9	8,41	1.1.1900	Ei poistoa, korko	8,41	Ei poistoa, sis.korko				0,00
Kaupinmäki 976-401-32-19F	16,82	1.1.1900	Ei poistoa, korko	16,82	Ei poistoa, sis.korko				0,00
Hautausmaa 976-407-0002-0027-1	16,82	1.1.1900	Ei poistoa, korko	16,82	Ei poistoa, sis.korko				0,00
Kaupinmäki rno 32:19 vanha Kau	16,82	1.1.1900	Ei poistoa, korko	16,82	Ei poistoa, sis.korko				0,00
Hautuunmaa 1 976-407-0002-0058	8,41	1.11.2019	Ei poistoa, korko	8,41	Ei poistoa, sis.korko				0,00
Vainajien säilytystilat	168,19	1.1.1900	Ei poistoa	168,19	Kertapoisto	kertapoisto 2021-2022	-168,18	-168,19	0,00
Hautausmaan peruskunnostus	389 580,16	31.10.2020	Ei poistoa, korko	389 580,16	tasapoisto 50 v	käyttöään mukaan		-7 791,60	-7 791,60
Ylitornion kirkko / peruskunnostus	355 990,22	31.12.2012	Tasapoisto 38 v	177 996,83	Tasapoisto 38 v	Kirkot 30 - 60 v			-9 368,16
Seurakuntakoti	467 525,60	31.12.2002	Tasapoisto 28 v	60 275,84	Kertapoisto	kertapoisto 2021-2022	-30 137,92		-30 137,92
Meltosjärven kappelin saneeraus	401 695,37	1.12.2017	Tasapoisto 30 v	361 525,82	Tasapoisto 30 v	kappelit 20-40 v			-13 389,84
Meltosjärven kirkko	1 248,12	1.1.2018	Tasapoisto 30 v	887,66	Tasapoisto 30 v	kappelit 20-40 v			-32,88
Ylitornion pappila /peruskunnostus	147 404,62	31.12.2002	Tasapoisto 31 v	57 059,51	Kertapoisto	kertapoisto 2021-2022	-28 529,76		-28 529,76
Talonmiehen asunto	28 255,56	31.12.2002	Tasapoisto 28 v	9 082,09	Kertapoisto	kertapoisto 2021-2022	-4 541,05		-4 541,05
Kanslia -> Virasto	161 796,78	31.12.2002	Tasapoisto 37 v	78 711,87	Tasapoisto 20 v	hallinto- ja laitosrakennukset 10-20 v		-70 623,00	-8 089,84
Eholammen kämppä	353,19	31.12.2002	Ei poistoa	50,43	Kertapoisto	kertapoisto 2021-2022	-50,43	-50,43	0,00
Rippikoulupirtti	19 540,07	31.12.2002	Tasapoisto 27 v	5 787,08	Kertapoisto	kertapoisto 2021-2022	-5 787,08		0,00
Urut	351 526,33	31.12.2010	Tasapoisto 14 v	75 327,11	Tasapoisto 14 v	Urut 10-20 v			-25 109,01
Ylitornion kirkon urut	17 000,00	31.8.2017	Tasapoisto 14 v	12 952,37	Tasapoisto 14 v	Urut 10-20 v			-1 214,28
Rakennusten hälytys-/ lukkojärjestelmän uudistus	25 174,23	31.12.2019	Tasapoisto 30 v	24 335,09	Tasapoisto 10 vuotta	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet 5 -15 v		-3 076,70	-2 517,42
							-69 214,41	-71 107,22	-134 697,77
							-138 428,82		

Kalervo Pääkkö
Raanujärventie 4856
95675 MELTOSJÄRVI
040-1884136

VETOOMUS

2021-06-12

Ylitornion Seurakunnan päättäjät

95600 YLITORNIO

VIIMEISET TUOMIOT HAUTAUSMAILLAMME

Seurakuntien hautausmailla on alettu jakaa viimeisiä tuomioita. Niin myös Ylitorniolla. Tämä vimma näyttää olevan leviämässä myös Meltosjärven hautausmaalle. Häpeelistat ovat jo ilmestyneet porttien pieliin. Kyse on hoitamattomista haudoista ja niiden täydellisestä hävitämisestä. Yhtenä hoitamattomuuden merkinä pidätte sitä, että haudalta puuttuvat elävät kukat. Huomatkaa, ne pysyvät elävinä vain säännöllisen kastelun turvin. Pouta-aikoina kastelu on tehtävä lähes päivittäin. Tiedätte kylien väliset etäisyydet. Poismuutto on saattanut viedä lähimaiset kauas näiltä kyliltä tai peräti hautaan. Kuihtuneet kukat eivät komista hauta-alaa. Hautausmaa on Jumalan puutarha. On hyvin vanha käytäntö, että haudalle hankitaan kivi – muistomerkki edesmenneistä. Kiviin on kaiverrettu nimet sekä syntymä- ja kuolinajat toivossa, että jälkipolvet muistaisi. Toisilla haudoilla kivi on pieni ja vaatimaton, joillakin todellinen ”muistomerkki”. Kivet on hankittu omaisten toimesta ja ovat yksityisomaisuutta. Kivien poistaminen loukkaa yksityisen omaisuuden suojan ja rikkoo hautarauhan. Lisääkö hautojen tuhoaminen seurakuntien luotettavuutta yhteiskunnallisena toimijana? Olette aiheuttaneet jo tähän mennessä kyliemme ihmisissä Pelkoa, Turvattomuudentunnetta, Vihaa ja Katkeruutta. Ukaasissa oleva kirkkolain pykälä ei ole määräys, kuten olette kait käsittäneet. Voidaan vielä aiheellisesti kysyä, että onko oikein näin mahtava tuomiovalta säilyttää suntioiden tehtäväksi?

Kaupinmäestä siivottiin kymmenittäin hautakiviä jokin aika sitten. Näin ne pinottuina parkkipaikan sivussa. Oletan, että siinä siivouksessa poistettiin peräläisten kivet ja nimet. Olette aiheuttaneet juuriiaan etsiville järvikyläläisille korvaamattoman vahingon. Meltosjärven hautausmaahan on kätkeyty ensimmäinen vainaja vuonna 1954 ja alueella ei ole ainakaan hautapaikoista puute. Vetoan, että jättäkää Meltosjärven hautausmaa rauhaan raakalta ja julmalta toiminnalt. Poistakaa häpeelistat porttien pielistä. Vaalikka Jumalan puutarhan pyhyyttä ja puhtautta muulla tavalla.

Kalervo Pääkkö
Maatalousteknikko, evp suntio